

Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (drugo vijeće)

24. listopada 2014.*

„Arbitražna klauzula – Akcijski program Zajednice u području javnog zdravstva – Ugovor o financiranju projekta – Tužba za poništenje – Obavijest o terećenju – Spor ugovorne naravi – Akt koji se ne može pobijati – Nedopuštenost – Preinaka tužbe – Prihvatljivi troškovi“

U predmetu T-29/11,

Technische Universität Dresden, sa sjedištem u Dresdenu (Njemačka), koji zastupa G. Brüggem, odvjetnik,

tužitelj,

protiv

Europske komisije, koju su zastupali M. W. Bogensberger i D. Calciu, a zatim M. Bogensberger i F. Moro, u svojstvu agenata, uz asistenciju R. Van der Houta i A. Köhlera, odvjetnikâ,

tuženika,

povodom zahtjeva za poništenje obavijesti o terećenju br. 3241011712 koju je izdala Komisija 4. studenoga 2010. u pogledu naknade iznosa od 55 377,62 eura uplaćenog tužitelju u okviru natječaja za financiranje u potporu projekta provedenog u sklopu akcijskog programa Zajednice u području javnog zdravstva (2003. – 2008.),

OPĆI SUD (drugo vijeće),

u sastavu: M. E. Martins Ribeiro, predsjednica, S. Gervasoni (izvjestitelj) i L. Madise, suci,

tajnik: J. Weychert, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 24. lipnja 2014.,

donosi sljedeću

Presudu

Okolnosti spora

- 1 Tužitelj, Technische Universität Dresden, javna je visokoškolska ustanova.

* Jezik postupka: njemački

- 2 Dana 21. travnja 2004. tužitelj je s Komisijom Europskih zajednica, koja je postupala u ime Europske zajednice, zaključio ugovor pod brojem 2003114 (SI2.377438) (u daljem tekstu: Ugovor o financiranju), koji se odnosi na financiranje projekta „Collection of European Data on Lifestyle Health Determinants – Coordinating Party (LiS)“ (u daljem tekstu: projekt) koji se provodio u sklopu akcijskog programa Zajednice u području javnog zdravstva (2003. – 2008.). Projekt je trajao 24 mjeseca, od 15. travnja 2004. do 15. travnja 2006.
- 3 Ugovor o financiranju predviđao je dodjeljivanje tužitelju potpora u visini od 60% ukupnog prihvatljivog procijenjenog troška projekta do iznosa od 327.150 eura.
- 4 Prema članku I.8. stavku 1. Ugovora o financiranju dodjela potpora bila je uređena odredbama ugovora, primjenjivim propisima Zajednice i, podredno, belgijskim pravom koje se odnosi na dodjelu potpora. Inače, temeljem članka I.8. stavka 2. tog ugovora, korisnici potpora su Općem sudu mogli podnijeti tužbu protiv odluka Komisije koje su se odnosile na primjenu odredaba tog ugovora i načine njegove provedbe te žalbu Sudu.
- 5 Između 14. svibnja 2004. i 13. prosinca 2006. Komisija je u korist tužitelja izvršila tri uplate u ukupnom iznosu od 326 555,84 eura. Taj je iznos odgovarao iznosu od 60% ukupnog prijavljenog troška projekta, koji je dosegnuo 544 259,73 eura.
- 6 Dana 16. i 17. srpnja 2007. nad tužiteljem je provedena financijska revizija.
- 7 Dopisom od 11. siječnja 2008. Komisija je dostavila izvješće revizije tužitelju. Tim je izvješćem utvrđeno da je sveukupan iznos neprihvatljivih troškova 90 829,47 eura. Taj su iznos činili troškovi osoblja (46 125,66 eura), troškovi pružanja usluga (12 918,45 eura), administrativni troškovi (3 030,83 eura) i troškovi povezani s pričuvom za nepredviđene izdatke (24 341,17 eura), kojima su dodani i posredni troškovi koji su se također smatrali neprihvatljivima (4 413,36 eura). Nije uključivao putne troškove, s obzirom na to da je iz pojašnjenja u tom izvješću proizlazilo da putni troškovi u vezi s organiziranim posjetom Cipru u rujnu 2005. u iznosu od 638,04 eura nisu bili prihvatljivi.
- 8 U skladu s preporukom iz izvješća revizije, Komisija je u dopisu od 11. siječnja 2008. od tužitelja zatražila povrat iznosa od 54 497,68 eura, koji je odgovarao razlici između financijske subvencije uplaćene na temelju ukupnog troška koji je prijavio tužitelj i maksimalnog financijskog doprinosa, koji je nakon revizije utvrđen u iznosu od 272 058,16 eura. Komisija je pozvala tužitelja da na ta utvrđenja podnese svoja očitovanja.
- 9 Dopisom od 20. veljače 2008. tužitelj je prihvatio naknaditi 24 763,13 eura, osporavajući određene zaključke revizijskog izvješća te podnoseći Komisiji dokumente namijenjene dokazivanju prihvatljivosti određenih troškova koji su u tom izvješću smatrani neprihvatljivima.
- 10 „Dopisom o prethodnoj obavijesti“ od 18. veljače 2009. (u daljnjem tekstu: dopis o prethodnoj obavijesti) Komisija je, nakon što je analizirala očitovanja i dokumente koje je dostavio tužitelj, odlučila da je iznos od 92 296,04 eura neprihvatljiv. U prilogu tom dopisu precizirala je da taj iznos osobito pokriva trošak osoblja (44 156,76 eura), troškove boravka i putne troškove (3 083,65 eura) te troškove plaćanja pruženih usluga (13 270,27 eura) i da odgovara ukupnom iznosu od 55 377,62 eura koji treba vratiti.
- 11 Dopisima od 13. i 31. ožujka 2009. tužitelj je ta utvrđenja osporio te je podnio dodatne dokumente. Pristao je naknaditi samo iznos od 27 309,29 eura.
- 12 Komisija je putem obavijesti o terećenju br. 3241011712 od 4. studenoga 2010. (u daljnjem tekstu: obavijest o terećenju), koja je tužitelju dostavljena poštom 11. studenoga 2010., zatražila povrat iznosa od 55 377,62 eura prije 20. prosinca 2010. Tužitelj je tu obavijest zaprimio 15. studenoga 2010.

Postupak i zahtjevi stranaka

- 13 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 14. siječnja 2011. tužitelj je pokrenuo ovaj postupak.
- 14 Zasebnim aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 31. ožujka 2011. Komisija je istaknula prigovor nedopuštenosti na temelju članka 114. stavka 1. Poslovnika Općeg suda. Tužitelj je svoja očitovanja na taj prigovor podnio u roku koji mu je određen.
- 15 Nakon djelomične obnove Općeg suda predmet je dodijeljen novom sucu izvjestitelju. On je nakon toga raspoređen u drugo vijeće, kojem je slijedom navedenoga dodijeljen ovaj predmet.
- 16 Rješenjem od 20. studenoga 2013. odlučivanje o prigovoru nedopuštenosti spojeno je s odlučivanjem o meritumu te će se odluka o troškovima donijeti naknadno.
- 17 Sukladno članku 47. stavku 1. Poslovnika, Opći sud je odlučio da je dodatna razmjena podnesaka nepotrebna jer je spis dovoljno potpun kako bi stranke u usmenom dijelu postupka mogle iznijeti svoje tužbene razloge i argumente.
- 18 Na temelju izvješća suca izvjestitelja, Opći sud (drugo vijeće) odlučio je otvoriti usmeni postupak te je u okviru mjera upravljanja postupkom predviđenih člankom 64. Poslovnika pozvao stranke da podnesu određene dokumente. Stranke su u određenom im roku postupile u skladu s tim zahtjevom.
- 19 Saslušana su izlaganja stranaka i odgovori stranaka na pitanja koja je Opći sud postavio na raspravi održanoj 24. lipnja 2014.
- 20 Tužitelj od Općeg suda zahtijeva da:
- poništi obavijest o terećenju;
 - odbije prigovor nedopuštenosti koji je istaknula Komisija te, podredno, preinači ovu tužbu u tužbu ugovorne naravi na temelju članka 272. UFEU-a;
 - naloži Komisiji snošenje troškova.
- 21 Komisija od Općeg suda zahtijeva da:
- tužbu odbaci kao nedopuštenu;
 - podredno, tužbu odbije kao neosnovanu;
 - naloži tužitelju snošenje troškova.
- 22 Tijekom rasprave tužitelj je u odgovoru na pitanje koje mu je postavio Opći sud naveo da bi, u slučaju preinake tužbe u tužbu utemeljenu na članku 272. UFEU-a, njegov tužbeni zahtjev trebao u biti sadržavati zahtjev Općem sudu da utvrdi prihvatljivost troškova u iznosu od 48 971,84 eura koje je Komisija pogrešno smatrala neprihvatljivima, tako da bi tražbina koju Komisija temelji na tim troškovima bila neosnovana.

Pravo

Nadležnost Općeg suda i dopuštenost tužbe

- 23 Komisija se u biti poziva na nedopuštenost tužbe za poništenje zato što obavijest o terećenju nije akt koji bi se mogao pobijati u smislu članka 263. UFEU-a. Komisija ističe da obavijest o terećenju, s jedne strane, pripada isključivo ugovornom odnosu od kojega je neodvojiva i, s druge strane, predstavlja pripremni akt eventualnog postupka naplate i donošenja odluke u smislu članka 299. UFEU-a.
- 24 Najprije treba podsjetiti da tužitelj sam mora izabrati pravnu osnovu svoje tužbe jer Sud nije dužan odabrati koji je pravni temelj najprimjereniji (presuda od 15. ožujka 2005., Španjolska/Eurojust, C-160/03, Zb., EU:C:2005:168, t. 35. i rješenje od 12. listopada 2011., Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Komisija, T-353/10, Zb., EU:T:2011:589, t. 18.).
- 25 U ovom slučaju, tužitelj je tužbeni zahtjev za poništenje podnio izričito na temelju članka 263. UFEU-a. Naime, s jedne strane, on izričito zahtijeva poništenje obavijesti o terećenju. S druge strane, članak 263. UFEU-a navodi se više puta kako u aktu kojim se pokreće postupak tako i u očitovanju tužitelja na prigovor nedopuštenosti koji je istaknula Komisija.
- 26 Tužitelj je međutim u očitovanju na prigovor nedopuštenosti i tijekom usmene rasprave dodao da bi, u slučaju da Opći sud zaključi da je tužba za poništenje nedopuštena, ta tužba mogla biti preinačena u tužbu koja se temelji na članku 272. UFEU-a, o kojoj bi Opći sud mogao odlučivati na temelju arbitražne klauzule iz članka I.8. Ugovora o financiranju.
- 27 Komisija se protivi takvom preinačenju tužbe tvrdeći da Opći sud nije nadležan odlučivati o tužbi koju je tužitelj podnio na temelju članka 272. UFEU-a s obzirom na to da se članak I.8. Ugovora o financiranju ne može kvalificirati kao arbitražna klauzula.
- 28 Pod tim uvjetima, najprije treba ocijeniti dopuštenost ove tužbe u pogledu odredaba članka 263. UFEU-a, a zatim, po potrebi, ako se utvrdi da je tužba za poništenje nedopuštena, može li se bez obzira na to ta tužba preinačiti u tužbu koja se temelji na odredbama članka 272. UFEU-a.

Dopuštenost tužbe u pogledu odredaba članka 263. UFEU-a

- 29 Prema sudskoj praksi, akti koje donose institucije koji pripadaju isključivo ugovornom okviru od kojeg su neodvojivi zbog svoje naravi ne pripadaju u brojne akte čije se poništenje može zahtijevati na temelju članka 263. UFEU-a (vidjeti presudu od 17. lipnja 2010., CEVA/Komisija, T-428/07 i T-455/07, Zb., EU:T:2010:240, t. 52. i navedenu sudsku praksu).
- 30 Međutim, iz dokaza u spisu proizlazi da obavijest o terećenju dužnika pripada kontekstu Ugovora o financiranju koji Komisiju povezuje s tužiteljem, s obzirom na to da joj je cilj naplata tražbine koja se temelji na odredbama ugovora.
- 31 Naime, prvo, nesporno je da je iznos od 326 555,84 eura Komisija uplatila tužitelju na temelju Ugovora o financiranju. Drugo, isto tako nije sporno da je Komisija u skladu s člankom II.19. ugovora provela kod tužitelja financijsku reviziju projekta, na kraju utvrdivši neprihvatljivost dijela prijavljenih troškova. Treće, iz članka II.18.1. navedenog ugovora proizlazi da Komisija ima pravo od tužitelja zahtijevati povrat svih neprihvatljivo primljenih iznosa ili onih čiji je povrat prihvatljiv na temelju istog ugovora, što je Komisija i učinila zahtijevajući od tužitelja, upućivanjem obavijesti o terećenju, naknadu iznosa od 55 377,62 eura. Obavijest o terećenju izričito se navodi kako u Ugovoru o financiranju tako i u dopisu o prethodnoj obavijesti te se točno navodi da zahtjev za povrat slijedi nakon spomenute revizije.

- 32 Neodvojivost obavijesti o terećenju od ugovornoga konteksta nije dovedena u pitanje argumentima tužitelja.
- 33 Tužitelj smatra da njegov odnos s Komisijom ne treba smatrati isključivo ugovornim odnosom s obzirom na to da je Komisija u odnosu na njega djelovala kao tijelo javne vlasti, osobito izdavajući obavijest o terećenju kojom se utvrđuje postojanje tražbine te koja sadrži obračun kamata i potvrdu o izvršivosti, te je tužitelja u Ugovoru o financiranju sama odredila kao „korisnika“. Tužitelj je tijekom usmene rasprave dodao da je izdajući obavijest o terećenju Komisija izišla iz konteksta ugovornog odnosa te je prekoračila svoje ovlasti.
- 34 Ti argumenti nisu osnovani.
- 35 Naime, prije svega, odnosi između tužitelja i Komisije uređeni su Ugovorom o financiranju te si je Komisija u obavijesti o terećenju izričito pridržala pravo da naknadno može donijeti odluku koja je izvršiva u smislu članka 299. UFEU-a. Također, kao što se ističe u gornjim točkama 30. i 31. ove presude, Komisija je izdavanjem obavijesti o terećenju samo istaknula prava koja je imala na temelju ugovornih odredbi koje su joj omogućavale da od tužitelja zatraži povrat iznosa koje je neopravdano primio. Naprotiv, nijedan dokaz u spisu ne može navesti na zaključak da je Komisija time što je donijela taj akt prema tužitelju postupila kao tijelo javne vlasti.
- 36 Nadalje, označavanje tužitelja kao „korisnika“ subvencije ne dokazuje da odnosi između tužitelja i Komisije nisu ugovorne prirode i da je obavijest o terećenju Komisija izdala izvan ugovornoga konteksta, kao tijelo javne vlasti. Naime, kao što to proizlazi iz prve stranice Ugovora o financiranju, to označavanje odgovara dogovorenom načinu pisanja. Predviđeno je da se taj ugovor sklapa između Komisije, koja postupa u ime Zajednice, i tužitelja, „dalje navedenoga kao glavni korisnik“, te sporednih korisnika koji su uz tužitelja određeni kao „korisnici“, pri čemu je pojašnjeno da je taj ugovor sklopljen između samog tužitelja i Komisije.
- 37 Konačno, što se tiče tužiteljeve tvrdnje da je Komisija donijela obavijest o terećenju tijekom izvršenja svojih javnih ovlasti, koju je tužitelj istaknuo kako bi se pozvao na sudsku praksu prema kojoj akt koji je institucija donijela u ugovornom kontekstu treba smatrati odvojivim od ugovornoga konteksta kada ga je institucija donijela prilikom izvršenja svojih javnih ovlasti (vidjeti rješenje Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Komisija, t. 24. *supra*, EU:T:2011:589, t. 28. i navedenu sudsku praksu), te njegove argumente nije moguće prihvatiti. Naime, nijedan dokaz u spisu ne upućuje na zaključak da je Komisija postupila izvršavajući svoje javne ovlasti. Posebice, kao što se navodi u gornjim točkama 30. i 31. ove presude, jedini cilj obavijesti o terećenju jest isticanje prava koja Komisija ima na temelju odredbi Ugovora o financiranju, tako da se ne može tvrditi da je ta obavijest donesena prilikom izvršenja javnih ovlasti.
- 38 U pogledu prethodno navedenoga treba zaključiti, bez potrebe za ispitivanjem predstavlja li obavijest o terećenju isključivo pripremni akt, kao što tvrdi Komisija, da navedena obavijest ne pripada aktima čije se poništenje može tražiti pred sudovima Unije na temelju članka 263. UFEU-a.
- 39 Slijedi da je ova tužba u pogledu odredaba članka 263. UFEU-a nedopuštena.

Zahtjev za preinačenje ove tužbe u tužbu koja je podnesena na temelju članka 272. UFEU-a

- 40 Međutim, tužitelj smatra da se ova tužba može preinačiti u tužbu koja se temelji na članku 272. UFEU-a, o kojoj Opći sud može odlučivati na temelju arbitražne klauzule iz članka I.8. Ugovora o financiranju.

- 41 Komisija je odgovorila da Opći sud ne bi trebao preinačiti ovu tužbu u tužbu podnesenu na temelju članka 272. UFEU-a s obzirom na to da Ugovor o financiranju ne sadrži nikakvu arbitražnu klauzulu. Komisija u biti smatra da članak I.8. stavak 2. Ugovora o financiranju predstavlja samo podsjetnik na nadležnost Općeg suda za odlučivanje o tužbama za poništenje. Naime, prema Komisiji navedeni članak odnosi se samo na tužbe „korisnika“, a ne i ugovornih stranaka. Tu analizu potvrđuje članak II.18.5. Ugovora o financiranju.
- 42 Kao prvo, kada je riječ o mogućnosti preinake ove tužbe u tužbu podnesenu na temelju članka 272. UFEU-a, treba podsjetiti da, prema dobro utvrđenoj sudskoj praksi, kada je podnesena tužba za poništenje ili naknadu štete dok je spor, u biti, ugovorne naravi, Opći sud preinačuje tužbu ako su ispunjeni uvjeti za takvu preinaku (presuda od 19. rujna 2001., Lecreur/Komisija, T-26/00, Zb., EU:T:2001:222, t. 38.; rješenje od 10. svibnja 2004., Musée Grévin/Komisija, T-314/03 i T-378/03, Zb., EU:T:2004:139, t. 88. i presuda CEVA/Komisija, t. 29. *supra*, EU:T:2010:240, t. 57.).
- 43 Naprotiv, u slučaju spora ugovorne naravi Opći sud smatra da nije moguće preinačiti tužbu za poništenje kada se izričito izražena volja tužitelja da svoj zahtjev ne temelji na članku 272. UFEU-a protivi takvom preinačavanju ili kada se tužba ne temelji ni na jednom tužbenom razlogu zbog povrede pravila kojima se uređuje dotični ugovorni odnos, neovisno o tome radi li se o ugovornim odredbama ili odredbama nacionalnog zakona koji je naveden u ugovoru (vidjeti presudu CEVA/Komisija, t. 29. *supra*, EU:T:2010:240, t. 59. i navedenu sudsku praksu).
- 44 Iz toga slijedi da je preinaka tužbe moguća ako se tome tužitelj izričito ne protivi i ako se u tužbi navodi barem jedan tužbeni razlog vezan uz povredu pravila kojima se uređuje dotični ugovorni odnos sukladno odredbama članka 44. stavka 1. točke (c) Poslovnika. Ta su dva uvjeta kumulativna.
- 45 U ovom slučaju, s jedne strane, u svojem očitovanju na prigovor nedopuštenosti koji je podnijela Komisija, tužitelj izričito zahtijeva preinačenje ove tužbe u tužbu podnesenu na temelju članka 272. UFEU-a.
- 46 S druge strane, tužitelj ističe u potporu svojoj tužbi dva tužbena razloga, od kojih se prvi temelji na „povredi prava Unije zbog pogrešne ili nepostojeće ocjene činjenica“, a drugi na povredi obveze obrazlaganja.
- 47 Iako se drugi tužbeni razlog isključivo temelji na utvrđenjima koja se odnose na odnos upravnog prava te iako je svojstven tužbi za poništenje (vidjeti u tom smislu rješenje Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Komisija, t. 24. *supra*, EU:T:2011:589, t. 36. i 37.), valja međutim navesti da svojim prvim tužbenim razlogom tužitelj osporava, u biti, to što je financiranje Unije troškova osoblja, troškova boravka i putnih troškova kao i troškova povezanih s pružanjem usluga za koje smatra da su nastali u cilju provedbe projekta neprihvatljivo. Međutim, prihvatljivost troškova definirana je u članku II.14. Ugovora o financiranju, odredbe na koju se tužitelj pozvao prilikom izlaganja činjenica u tužbi. Iako se tužitelj ne poziva izričito na navedeni članak II.14. ugovora, prilikom izlaganja prvog tužbenog razloga argumentacija koja se ističe u potporu navedenog ne može se shvatiti drukčije nego kao dovođenje u pitanje, u biti, Komisijine ocjene u pogledu navedene odredbe. Usto, u odgovoru na pitanje koje joj je Opći sud postavio tijekom rasprave, Komisija nije osporila da joj je tužitelj tim tužbenim razlogom prigovorio da ne izvršava svoje ugovorne obveze.
- 48 Pod tim uvjetima potrebno je, sukladno sudskoj praksi navedenoj u gornjim točkama 42. i 43. ove presude, preinačiti ovu tužbu u tužbu koja se temelji na članku 272. UFEU-a.
- 49 Međutim, kao drugo, treba podsjetiti da Opći sud u prvom stupnju nije nadležan za odlučivanje o sporovima ugovorne naravi koje su pokrenule fizičke ili pravne osobe osim na temelju arbitražne klauzule. U nedostatku takve klauzule njegova bi se sudska nadležnost proširila i na druge sporove

osim onih za čije je odlučivanje ograničeno nadležan (rješenja od 3. listopada 1997, Mutual Aid Administration Services/Komisija, T-186/96, Zb., EU:T:1997:149, t. 47. i od 8. veljače 2010., Alisei/Komisija, T-481/08, Zb., EU:T:2010:32, t. 58.).

- 50 Nadležnost sudova Unije da na temelju arbitražne klauzule odlučuju o sporu o ugovoru se u skladu sa sudskom praksom ocjenjuje prema samim odredbama članka 272. UFEU-a i prema odredbama same klauzule (presuda od 8. travnja 1992., Komisija/Feilhauer, C-209/90, Zb., EU:C:1992:172, t. 13.). Ta nadležnost odstupa od općih pravniha pravila i treba ju stoga restriktivno tumačiti (presuda od 18. prosinca 1986., Komisija/Zoubek, 426/85, Zb., EU:C:1986:501, t. 11.). Također, Opći sud može odlučivati o sporu o ugovoru samo u slučaju izričite volje stranaka da mu dodijele tu nadležnost [vidjeti presudu od 16. rujna 2013., GL2006 Europe/Komisija, T-435/09, Zb. (Izvadci), EU:T:2013:439, t. 38. i navedenu sudsku praksu; vidjeti također, u tom smislu, rješenje Mutual Aid Administration Services/Komisija, t. 49. *supra*, EU:T:1997:149, t. 46.].
- 51 Stoga, Opći sud može odlučivati o ovoj tužbi, kako je preinačena u točki 48. ove presude, samo ako Ugovor o financiranju sadrži arbitražnu klauzulu koja mu dodjeljuje nadležnost u tom pogledu. Dakle, potrebno je provjeriti sadrži li navedeni ugovor takvu klauzulu.
- 52 U tom pogledu treba podsjetiti da, prema sudskoj praksi, s obzirom na to da ugovor ne propisuje nikakvu posebnu formulaciju koju treba koristiti za arbitražnu klauzulu, svaka formulacija koja naznačuje da stranke imaju namjeru izuzeti svoje međusobne sporove iz nadležnosti nacionalnih sudova i podvrgnuti ih nadležnosti sudova Unije može se smatrati dovoljnom kako bi oni prema članku 272. UFEU-a bili nadležni (presuda od 17. ožujka 2005., Komisija/AMI Semiconductor Belgium i dr., C-294/02, Zb., EU:C:2005:172, t. 50.).
- 53 U ovom slučaju, Ugovor o financiranju sadrži članak I.8. pod naslovom „Law applicable and competent court“ (Primjenjivo pravo i nadležni sud). Na temelju stavka 2. te odredbe „korisnici mogu pred [Općim sudom] podnijeti tužbu protiv odluka Komisije koje se odnose na primjenu odredaba [toga] ugovora i načine njegove provedbe te žalbu [Sudu]“.
- 54 Iz toga slijedi da klauzula sadržana u članku I.8. stavku 2. Ugovora o financiranju predviđa da je Opći sud nadležan u prvom stupnju odlučivati o svim tužbama koje korisnik u smislu Ugovora o financiranju (u daljem tekstu: korisnik) (vidjeti točku 36. ove presude) podnosi protiv odluka Komisije koje se odnose na primjenu ugovora i načine njegove provedbe.
- 55 Doista, u pogledu njegova izričaja, primjene pojma „korisnik“ i „odluke Komisije“ kao i neregipročnoga karaktera klauzule sadržane u članku I.8. stavku 2. Ugovora o financiranju, koja ne predviđa nadležnost Općeg suda za odlučivanje o tužbama koje bi Komisija u kontekstu toga ugovora mogla podnijeti, izričaj te klauzule bitno se razlikuje od uobičajenih arbitražnih klauzula i može, kao što je to i Komisija potvrdila tijekom usmene rasprave, dovesti do konfuzije jer podsjeća na kontrolu zakonitosti putem tužbe za poništenje na temelju članka 263. UFEU-a.
- 56 Ipak, bez obzira na dvosmislenost koju stoga stvara netipičan izričaj klauzule sadržane u članku I.8. stavku 2. Ugovora o financiranju, treba uzeti u obzir da, protivno onome što tvrdi Komisija, njezine karakteristike nisu takve da bi sprečavale kvalifikaciju te klauzule kao arbitražne klauzule.
- 57 U tom pogledu, treba istaknuti, prvo, da naslov članka I.8. Ugovora o financiranju, to jest „Law applicable and competent court“, ponajprije znači da je predmet klauzule sadržane u stavku 2. određivanje nadležnog suda za rješavanje sporova koji se odnose na taj ugovor.
- 58 Također, predviđajući da korisnici mogu u prvom stupnju podnijeti tužbu Općem sudu protiv odluka Komisije koje se odnose na primjenu odredaba Ugovora o financiranju i načine njegove provedbe, članak I.8. stavak 2. Ugovora o financiranju tom sudu daje nadležnost za odlučivanje o tužbama korisnika u okviru sporova povezanih s tim ugovorom sukladno članku 272. UFEU-a.

- 59 Nadalje, valja istaknuti da se, sukladno članku I.8. stavku 2. Ugovora o financiranju, tužbe koje bi korisnici u prvom stupnju mogli podnijeti Općem sudu odnose na odluke Komisije koje su vezane uz primjenu Ugovora o financiranju i načine njegove provedbe, kao što to proizlazi iz samog izričaja te odredbe.
- 60 Ta se odredba tako odnosi na odluke koje Komisija donosi na temelju odredaba ugovora i koje su neodvojive od ugovornog odnosa, poput obavijesti o terećenju o kojoj je riječ u ovom slučaju.
- 61 S jedne strane, iz toga slijedi da se, protivno navodima Komisije, klauzula sadržana u članku I.8. drugom podstavku Ugovora o financiranju ne može smatrati samo podsjetnikom na nadležnost Općeg suda za odlučivanje o tužbama za poništenje podnesenima temeljem članka 263. UFEU-a.
- 62 Naime, osim činjenice da ta klauzula uopće ne spominje članak 263. UFEU-a, iz sudske prakse navedene u točki 29. ove presude proizlazi da akti koje donose institucije koji pripadaju isključivo ugovornom okviru od kojeg su neodvojivi zbog svoje naravi ne pripadaju brojnim aktima čije se poništenje može zahtijevati na temelju članka 263. UFEU-a.
- 63 Međutim, budući da klauzula sadržana u članku I.8. stavku 2. Ugovora o financiranju obuhvaća, kao što to također proizlazi iz točaka 59. i 60. ove presude, upravo tužbe koje se mogu podnijeti protiv odluka ili akata poput onih navedenih u točki 62. ove presude, tumačenje koje predlaže Komisija prema kojem bi članak I.8. stavak 2. Ugovora o financiranju predstavljao samo podsjećanje na tužbu za poništenje temeljem članka 263. UFEU-a predstavljalo bi ugovorno proširenje uvjeta dopuštenosti tužbe za poništenje utvrđenih člankom 263. UFEU-a i tumačenih u sudskoj praksi, čak i ako su ti uvjeti kogentne naravi (vidjeti rješenja od 15. travnja 2010., Makhteshim-Agan Holding i dr./Komisija, C-517/08 P, EU:C:2010:190, t. 54. i navedenu sudsku praksu te od 15. prosinca 2010., Albertini i dr./Parlament, T-219/09 i T-326/09, Zb., EU:T:2010:519, t. 56. i navedenu sudsku praksu) i ne mogu, stoga, biti prepušteni dispoziciji stranaka.
- 64 S druge strane, protivno argumentima koje je Komisija izložila tijekom usmene rasprave, treba utvrditi da bi, u pogledu razmatranja iz gornjih točaka 59. i 60. ove presude, bilo protivno tekstu klauzule iz članka I.8. stavka 2. Ugovora o financiranju smatrati da je područje primjene te klauzule ograničeno na tužbe protiv odluka koje Komisija može donijeti na temelju članka 299. UFEU-a.
- 65 U tom pogledu, treba dodati da su odluke koje se mogu donijeti na temelju članka 299. UFEU-a posebno navedene u članku II.18.5. Ugovora o financiranju, koji citira Komisija. Njime se korisnici obavještavaju o činjenici da povrat eventualne preplate mogu zahtijevati na temelju izvršne odluke u skladu s člankom 299. UFEU-a i da se protiv te odluke može podnijeti tužba pred Općim sudom. Međutim, osim činjenice da se u navedenom članku II.18.5. Ugovora o financiranju nigdje ne spominje članak I.8. stavak 2. istog ugovora, treba istaknuti da Komisija nije uspjela objasniti kako članak II.18.5. Ugovora o financiranju potvrđuje usko tumačenje članka I.8. stavka 2. navedenog ugovora. Naprotiv, postojanje te specifične klauzule u članku II.18.5. toga ugovora, koja se odnosi na izvršne akte, potvrđuje, *a contrario*, da se pojam „odluka koja se odnosi na primjenu odredbi ugovora“ naveden u članku I.8. stavku 2. istog ugovora ne odnosi na takve izvršne akte koje je moguće odvojiti od ugovornog odnosa.
- 66 Konačno, kada je riječ o terminologiji koja se primjenjuje u članku I.8. stavku 2. i, preciznije, pojmovima „odluka“ i „korisnik“ kao i o jednostranom karakteru klauzule sadržane u tom članku, treba podsjetiti da, kao što to proizlazi iz točke 52. ove presude, svaka formulacija koja naznačuje da stranke imaju namjeru izuzeti svoje međusobne sporove iz nadležnosti nacionalnih sudova i podvrgnuti ih nadležnosti sudova Unije može se smatrati dovoljnom da bi ti sudovi bili nadležni prema članku 272. UFEU-a. Stoga, protivno argumentima koje iznosi Komisija, izričaj članka I.8. stavka 2. Ugovora o financiranju ne sprečava da se on kvalificira kao arbitražna klauzula.

- 67 U pogledu svih prethodnih razmatranja, treba zaključiti, s jedne strane, da ovu tužbu treba preinačiti u tužbu podnesenu na temelju članka 272. UFEU-a i, s druge strane, da je Opći sud nadležan za odlučivanje o toj tužbi sukladno članku 272. i arbitražnoj klauzuli sadržanoj u članku I.8. stavku 2. Ugovora o financiranju.

Osnovanost tužbe

- 68 U prilog svojoj tužbi, kako je preinačena, tužitelj ističe dva tužbena razloga, od kojih se u biti prvi temelji na pogrešnoj ocjeni činjenica i povredi odredaba Ugovora o financiranju, a drugi na povredi obveze obrazlaganja.

Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na pogrešnoj ocjeni činjenica i povredi odredaba Ugovora o financiranju

- 69 U okviru prvog tužbenog razloga tužitelj prigovara Komisiji da je određene troškove, u ukupnom iznosu od 48 971,84 eura, smatrala neprihvatljivima. Radi se, prvo, o troškovima osoblja u visini od 44 156,76 eura, drugo, o troškovima boravka u iznosu od 638,04 eura i putnim troškovima u iznosu od 1 354,08 eura i treće, troškovima pruženih usluga u iznosu od 2 822,96 eura.
- 70 Komisija je osporila osnovanost tog tužbenog razloga. Osobito smatra da je od tužitelja imala pravo zahtijevati povrat ukupnog iznosa od 55 490,39 eura.

– Uvodna očitovanja

- 71 Najprije treba podsjetiti da, u skladu s temeljnim načelom kojim se uređuju financijske subvencije Unije, one subvencioniraju samo stvarno nastale troškove. Stoga, kako bi Komisija mogla izvršavati ulogu nadzora, korisnici takvih potpora moraju dokazati stvarnost troškova koji se pripisuju subvencioniranim projektima, s obzirom na to da je pružanje pouzdanih informacija neophodno za dobro funkcioniranje sustava nadzora i dokazivanja koji je uspostavljen kako bi se provjerilo jesu li ispunjeni uvjeti dodjele potpora. Stoga, nije dovoljno dokazati da je projekt realiziran kako bi se opravdala dodjela specifične subvencije. Korisnik subvencije mora, štoviše, dokazati da je prijavljene troškove snosio u skladu s uvjetima koji su propisani za dodjelu dotičnih potpora, pri čemu se samo opravdani troškovi mogu smatrati prihvatljivima. Njegova obveza poštovanja propisanih financijskih uvjeta predstavlja također jednu od njegovih bitnih dužnosti i, zbog toga, uvjetuje dodjelu financijskih potpora (presuda od 22. svibnja 2007., Komisija/IIC, T-500/04, Zb., EU:T:2007:146, t. 94.; vidjeti, u tom smislu i po analogiji, presude od 19. siječnja 2006., Comunità montana della Valnerina/Komisija, C-240/03 P, Zb., EU:C:2006:44, t. 69., 76., 78., 86. i 97.).
- 72 Budući da se dodjeljivanje subvencija uređuje, kako to proizlazi iz članka I.8. Ugovora o financiranju, ugovornim odredbama, primjenjivim propisima prava Zajednice te podredno, belgijskim pravom koje se odnosi na dodjelu potpora, treba istaknuti da se načelo navedeno u točki 71. ove presude odražava u odredbama toga ugovora koje se odnose na načine dodjele financiranja. Tako, posebice iz članaka I.4.2. do I.4.5., I.5 i II.15.2. do II.15.4. navedenog ugovora proizlazi da je tužitelj obavezan predočiti Komisiji, u različitim stadijima projekta, obračun stvarno nastalih prihvatljivih troškova, a Komisija može, ako je potrebno, zatražiti dostavu dodatnih informacija i dokumenata. Na temelju dokumenata navedenih u članku II.15.4. Ugovora o financiranju, među kojima je osobito konačan obračun stvarno nastalih troškova, Komisija utvrđuje, sukladno članku II.17. toga ugovora i osim podataka zaprimljenih kasnije u okviru revizije provedene na temelju članka II.19. istog ugovora, konačan iznos subvencije.

73 U tom kontekstu, također treba istaknuti da, što se tiče kriterija kojima se utvrđuje prihvatljivost troškova, članak II.14.1. Ugovora o financiranju previđa sljedeće:

„Kako bi se mogli smatrati prihvatljivim troškovima aktivnosti, ti troškovi moraju ispunjavati sljedeće opće kriterije:

- biti u vezi s predmetom ugovora i predviđeni privremenim proračunom koji mu je priložen;
- biti nužni za provedbu aktivnosti koje čine predmet ugovora;
- biti razumni i prihvatljivi te odgovarati načelima dobrog financijskog upravljanja, osobito u smislu isplativosti i troškovne učinkovitosti;
- nastati tijekom trajanja aktivnosti kako je definirana člankom I.2.2. ugovora;
- korisnicima stvarno nastati, biti zavedeni u njihovim poslovnim knjigama u skladu s računovodstvenim načelima koja se na njih primjenjuju te prijavljeni u skladu s važećim poreznim zakonima i zakonima o socijalnom osiguranju;
- biti određivi i provjerljivi.

Računovodstveni postupci i postupci unutarnje kontrole korisnika moraju omogućiti izravnu korespondenciju između, s jedne strane, troškova i prihoda prijavljenih na temelju aktivnosti i, s druge strane, računovodstvenih izvještaja i odgovarajuće popratne dokumentacije koja je s njima povezana.“

74 Usto, članak II.14.2. Ugovora o financiranju definira neposredno prihvatljive troškove kako slijedi:

„Neposredno prihvatljivi troškovi su troškovi koje je, uz poštovanje uvjeta prihvatljivosti definiranih u članku II.14.1., moguće odrediti kao specifične troškove aktivnosti koji su neposredno povezani s realizacijom projekta i mogu biti predmet izravnog terećenja. Sljedeći troškovi su osobito neposredno prihvatljivi, pod uvjetom da odgovaraju kriterijima definiranim prethodnim stavkom:

- troškovi osoblja koje sudjeluje u projektu, koji odgovaraju stvarnim plaćama uvećanim za doprinose za socijalno osiguranje i drugi propisani troškovi koji ulaze u naknadu, pod uvjetom da ne premašuju prosječne stope koje odgovaraju uobičajenoj politici naknada krajnjih korisnika;
- troškovi putovanja i boravka osoblja koje sudjeluje u aktivnostima, pod uvjetom da odgovaraju uobičajenoj praksi korisnika glede putnih troškova te da ne prelaze ljestvicu tarife koju godišnje odobrava Komisija;
- [...]“

75 U skladu s tim razmatranjima potrebno je ispitati utemeljenost prvog tužbenog razloga.

– Troškovi osoblja

76 Argumenti tužitelja koji se odnose na troškove osoblja tiču se, s jedne strane C. S. i J. S. (44.100 eura) i, s druge strane, H. (56,76 eura).

77 Na prvome mjestu, kada je riječ o troškovima osoblja što se tiče C. S. i J. S., tužitelj tvrdi da ih je Komisija pogrešno smatrala neprihvatljivima. On procjenjuje, u biti, da je dokazao sudjelovanje tih suradnika u projektu obavještavajući o njihovim publikacijama, kratkom pregledu njihovih radova,

prilozima u „Final Technical Implementation Report“ (Završno izvješće o tehničkoj provedbi) te pripremnim radovima za prezentacije koje je dostavio Komisiji nakon revizijskog izvješća i koje je također priložio tužbi.

- 78 Komisija je osporila osnovanost tužiteljevih argumenata.
- 79 Treba istaknuti da ni argumenti koje ističe tužitelj, a ni dokumenti koje je dostavio ne dokazuju da su C. S. i J. S. sudjelovali u projektu.
- 80 Prvo, sve su publikacije C. S. i J. S. koje je tužitelj dostavio iz 2008. Međutim, iako je prema članku I.1.4. Ugovora o financiranju projekt trajao od 15. travnja 2004. do 15. travnja 2006. i prema članku II.14.1. ugovora prihvatljivi troškovi trebali su nastati tijekom trajanja projekta, tužitelj nije uspio dokazati da su pripreme radnje za te publikacije bile poduzete tijekom razdoblja provedbe navedenog projekta. Osim toga, iz publikacija ne proizlazi, kao što to tužitelj tvrdi, da je njihova objava kasnila zbog sustava ocjenjivanja doprinosa autora od strane stručnjaka istih kvalifikacija. Naime, s jedne strane, to je izričito navedeno u prvoj publikaciji od 8. veljače 2008., koja je prihvaćena 10. travnja 2008. i objavljena 6. svibnja iste godine. S druge strane, kada je riječ o drugim publikacijama istih autora, koje su priložene tužbi, treba istaknuti da one ne sadrže nikakvu naznaku što se tiče datuma podnošenja na objavu, dok samo spominjanje datuma objave u 2008. nije dovoljno ako bi se zaključilo da su navedene publikacije pripremljene tijekom trajanja projekta.
- 81 Drugo, kao što to valjano tvrdi Komisija, kratak pregled radova C. S. i J. S. proveden je 8. veljače 2008., što je datum nakon dovršetka projekta. Dakle, iako činjenica na koju se poziva tužitelj, da su dokazi o sudjelovanju navedenih suradnika bili ocijenjeni nedovoljnima u revizijskom izvješću, doista omogućuje da se opravda dostava novih dokaza nakon završetka projekta, ipak se ne može opravdati, suprotno navodima tužitelja, njihovo utvrđivanje *a posteriori*, dvije godine nakon kraja projekta. S druge strane, kratak pregled radova ograničen je na ponavljanje popisa publikacija navedenih u točki 80. ove presude, uz dodatak da su C. S. i J. S. sudjelovali u projektu kao stručnjaci. Dakle, osim činjenice da, kao što je utvrđeno u točki 80. ove presude, priprema publikacija tijekom trajanja projekta nije dokazana, takav popis kao i sudjelovanje C. S. i J. S. kao stručnjaka, zbog njihove općenitosti i nedostatka bilo kakvog pojašnjenja što se tiče načina na koji su te osobe sudjelovale u projektu kao i bilo kakvoga konkretnog dokaza njihova sudjelovanja, nedovoljni su.
- 82 Treće, prilozima u „Final Technical Implementation Report“ potpisani su svaki posebno 24. i 25. ožujka 2009. Ti dokumenti mogu, u biti, pružiti samo sljedeća tri pokazatelja. Ponajprije, C. S. i J. S. bili su uključeni u realizaciju projekta kao stručnjaci, bilo je navedeno kako bi bilo „očito nemoguće“ realizirati projekt europskog razmjera, poput tog projekta, bez korištenja znanstvene ekspertize u području interne medicine i farmakoterapije kao i u području farmacije, farmakologije i kliničke prehrane. Nadalje, C. S. i J. S. bili su uključeni u pripreme radove, među kojima osobito u one vezane za navedene publikacije. Konačno, C. S. i J. S. davali su savjete tijekom diskusija. Temeljem ta dva zadnja navoda, ti dokumenti ponovno upućuju na različite stranice „Interim Technical Implementation Report“ (Privremeno izvješće o tehničkoj provedbi) i na „Završno izvješće o tehničkoj provedbi“.
- 83 Dakle, s jedne strane, zbog razloga izloženih u točki 81. ove presude, općeniti navodi nakon završetka projekta nisu dovoljni kako bi se dokazalo stvarno sudjelovanje C. S. i J. S. u navedenom projektu. S druge strane, u dijelu u kojem dodatna dokumentacija upućuje na dva izvješća spomenuta u točki 82. ove presude, treba primijetiti da se ta izvješća ne nalaze u spisu ovog predmeta te tako Opći sud nije bio u mogućnosti provjeriti osnovanost tužiteljevih navoda u tom pogledu.
- 84 Četvrto, dokumenti koje je tužitelj dostavio na temu „pripremnih radova na prezentacijama“ koje su obavili C. S. i J. S. nigdje ne spominju te osobe te se pomoću njih ne može dokazati sudjelovanje tih osoba na projektu.

- 85 Osim toga, iz dijelova spisa proizlazi da ni C. S. ni J. S. nisu sudjelovali u sastanku koji je tužitelj u okviru projekta organizirao 2005. godine na Cipru.
- 86 Slijedom navedenoga, tužitelj nije uspio dokazati stvarno sudjelovanje C. S. i J. S. u projektu te se troškovi osoblja koji se na njih odnose moraju smatrati neprihvatljivima.
- 87 Nadalje, budući da su primjedbe i dokazi koje je izložio tužitelj u dopisima koji su 13. i 31. ožujka 2009. upućeni Komisiji bili ponovljeni pred Općim sudom i odbijeni u točkama 80. do 84. ove presude, argument tužitelja prema kojem je Komisija propustila uzeti u obzir njegove dokaze ne može dovesti u pitanje neopravdani karakter troškova osoblja što se tiče C. S. i J. S.
- 88 Na drugome mjestu, tužitelj tvrdi da je Komisija, tijekom izračuna ukupnog neprihvatljivog iznosa, propustila podići iznos neprihvatljivih troškova osoblja za 56,76 eura, iznos koji se odnosi na H.
- 89 Komisija je odgovorila da, iako su se troškovi osoblja koji se odnose na H. smatrali prihvatljivima, na iznos sveukupnih neprihvatljivih troškova osoblja valja pribrojiti iznos od 2 025,67 eura. Budući da taj potonji iznos, koji je utvrđen u revizijskom izvješću, tužitelj nije osporio, sveukupni iznos od 44 156,76 eura utvrđen u dopisu o prethodnoj obavijesti ne bi bio potpun.
- 90 U tom pogledu, prvo, treba utvrditi da se i tužitelj i Komisija slažu glede činjenice da su troškovi osoblja koji se odnose na H. u iznosu od 56,76 eura prihvatljivi.
- 91 Drugo, argument Komisije koji se odnosi na to da ukupan iznos od 44 156,76 eura utvrđen u dopisu o prethodnoj obavijesti nije potpun bespredmetan je. Naime, čak i ako se pretpostavi da je Komisija imala pravo potraživati povrat troškova osoblja u iznosu koji je viši od onog iz obavijesti o terećenju, ta okolnost neće izmijeniti zaključak prema kojem je Komisija pogrešno smatrala druge troškove, to jest troškove osoblja koji se odnose na H., neprihvatljivima.
- 92 Iz toga slijedi da ovaj prigovor treba usvojiti u dijelu u kojem se odnosi na troškove osoblja koji se tiču H., a da ga u preostalom dijelu treba odbiti.
- Troškovi boravka i putni troškovi
- 93 Tužitelj osporava neprihvatljivost, s jedne strane, troškova boravka u iznosu od 638,04 eura i, s druge strane, putnih troškova u visini od 1 354,08 eura.
- 94 Prvo, tužitelj smatra da je dokazao troškove boravka 20 sudionika sastanka na Cipru. Stoga je Komisija, koja je propustila uzeti u razmatranje dokaze koje je iznio tužitelj, pogrešno smatrala da trošak boravka u iznosu od 638,04 eura nije prihvatljiv. Tužitelj se u tom pogledu poziva na nekoliko dokumenata koji su u prilogu njegovoj tužbi.
- 95 Komisija osporava osnovanost tih argumenata.
- 96 Iz revizijskog izvješća proizlazi da je tužitelj prijavio trošak boravka u ukupnom iznosu od 9 598,04 eura. Komisija je procijenila, temeljem podataka koji se odnose na putovanja zrakoplovom, da je 14 osoba provelo ukupno 56 dana na Cipru. Množeći taj broj dana s dnevnicom za Cipar (160 eura), Komisija je zaključila da bi samo iznos od 8960 eura bio prihvatljiv. Stoga je Komisija smatrala, kako u revizijskom izvješću tako i u dopisu o prethodnim obavijestima, da razlika između tih iznosa (638,04 eura) nije prihvatljiva.
- 97 Prema članku II.14.1. petoj alineji Ugovora o financiranju, kako bi ih se moglo smatrati prihvatljivima, troškovi moraju korisniku stvarno nastati.

- 98 Dakle, prvo, popis sudionika sastanka na Cipru koji navodi imena 20 osoba nije dovoljan kako bi se dokazalo da su sve osobe stvarno sudjelovale na tom sastanku niti kako bi se, štoviše, dokazalo da je troškove njihova boravka stvarno snosio tužitelj. Taj zaključak se dodatno nameće zbog toga što, s jedne strane, kao što to opravdano navodi Komisija, preslika popisa koju je dostavio tužitelj i sama sadrži rukom pisani navod iz kojeg proizlazi da četiri osobe nisu poslale zahtjev za naknadu troškova putovanja. S druge strane, tužitelj u tužbi navodi da „trošak boravka za taj sastanak također obuhvaća trošak osoba koje tamo nisu bile prisutne“.
- 99 Drugo, kada je riječ o druga dva dokumenta koja je dostavio tužitelj, kojima se opravdava snošenje troška stavljanja na raspolaganje sale za sastanke u iznosu od 1010 eura i troška hotela za profesora K. u iznosu od 1 843,96 eura, treba primijetiti da se, kao što to ističe Komisija, tim opravdanjima ne može dokazati broj stvarnih sudionika sastanka na Cipru. Inače, iz argumenata tužitelja ne proizlazi da on sada zahtijeva da se kao prihvatljivi troškovi uzmu u obzir troškovi stavljanja na raspolaganje sale za sastanke i troškovi hotela.
- 100 Slijedi da tužitelj nije dostavio nijedan dokaz pomoću kojega bi se utvrdila prihvatljivost troškova boravka u iznosu od 638,04 eura. Pod tim uvjetima, argument prema kojem je Komisija propustila uzeti u obzir očitovanja i dokaze koje je u odnosu na to tužitelj izložio u dopisu od 31. ožujka 2009. treba odbiti iz istih razloga kao što su oni izneseni u točki 87. ove presude.
- 101 Kao drugo, tužitelj smatra da je predočivši ukrajne propusnice četiriju suradnika dokazao prihvatljivost putnih troškova u visini od 1 354,08 eura.
- 102 U tom pogledu, dostatno je utvrditi da iz Komisijinih pismena proizlazi da ona priznaje prihvatljivost putnih troškova u visini od 1 354,08 eura, kako je to izričito priznala u odgovoru na pitanje koje joj je Opći sud postavio tijekom rasprave.
- 103 Iz toga slijedi da taj prigovor treba usvojiti što se tiče putnih troškova, a da ga u preostalom dijelu treba odbiti.

– Troškovi za plaćanje pruženih usluga

- 104 Kada je riječ o troškovima pruženih usluga, tužitelj ističe, s jedne strane, da je troškove tiskanja članka „Public Health responses to extreme weather events“ (Intervencije javnog zdravstva u slučajevima ekstremnih vremenskih uvjeta, u daljnjem tekstu: članak „Public Health responses“) financirala Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) samo do iznosa od 3 522,86 eura, kako to proizlazi iz izvotka računa koji je on predočio, te je tako preostali iznos od 2 471,14 eura prihvatljiv. S druge strane, Komisijin izračun neprihvatljivih troškova je pogrešan jer je iznos koji je prvotno u revizijskom izvješću utvrđen na 12 918,45 eura u dopisu o prethodnoj obavijesti bio povećan na 13 270,27 eura, bez ikakvog obrazloženja.
- 105 Komisija uzvraća da su troškovi plaćanja pruženih usluga u iznosu od 12 918,45 eura neprihvatljivi, uključujući iznos od 2 471,14 eura, koji tužitelj smatra prihvatljivim, s obzirom na to da je taj iznos neshvatljiv i nedovoljno dokazan.
- 106 Prvo, kada se radi o razlici između neprihvatljivih iznosa za plaćanje drugih usluga iz revizijskog izvješća (12 918,45 eura) i iz dopisa o prethodnim obavijestima (13 270,27 eura), treba podsjetiti da je Komisija u odgovoru na tužbu svoju argumentaciju temeljila na sveukupnom neprihvatljivom iznosu navedenih troškova od 12 918,45 eura. Slijedi da Komisija priznaje, kao što je to i potvrdila u odgovoru na pitanje koje joj je Opći sud postavio tijekom rasprave, da je razlika od 351,82 eura između dva iznosa prihvatljiva.

- 107 Stoga, treba prihvatiti argument koji je u tom pogledu iznio tužitelj i utvrditi da je trošak pruženih usluga u iznosu od 351,82 eura prihvatljiv.
- 108 Drugo, kada je riječ o troškovima tiskanja članka „Public Health responses“, treba istaknuti da dijelovi spisa u ovom postupku, osobito sporazum između tužitelja i WHO-a za obavljanje zadataka koji se odnose na navedeni članak i izvadak iz računa kojim se potvrđuje da je tužitelj primio iznos od 3 522,86 eura, nisu takve naravi da bi dokazali prihvatljivost iznosa od 2 471,14 eura.
- 109 Naime, ti dokumenti omogućuju samo da se utvrdi da je tužitelj morao na temelju sporazuma koji je sklopio s WHO-om za obavljanje zadataka koji se odnose na članak, osobito, urediti članak „Public Health responses“ i dostaviti ga u *European Journal of Public Health* (Europski glasnik za javno zdravlje) te da je primio iznos od 3 522,86 eura od WHO-a. Naprotiv, ti dokumenti ne omogućuju da se utvrdi način na koji je taj iznos iskorišten ni činjenice da su ostali troškovi u iznosu od 2 471,14 eura tužitelju stvarno nastali.
- 110 Međutim, prema članku II.14.1. Ugovora o financiranju, da bi bili prihvatljivi, troškovi moraju ne samo nastati korisniku, već moraju, kao što to opravdano ističe Komisija, biti određivi i provjerljivi.
- 111 Osim toga, prema toj istoj odredbi, da bi bili prihvatljivi, troškovi moraju biti u vezi s predmetom Ugovora o financiranju. Međutim, iz dokumenata koje je tužitelj dostavio ne proizlazi da je uređivanje članka „Public Health responses“ zaista uključeno u projekt koji se financira navedenim ugovorom.
- 112 Slijedi da, kada je riječ o troškovima plaćanja pruženih usluga, iznos od 351,82 eura treba proglasiti prihvatljivim, a da u preostalom dijelu prigovor koji je tužitelj istaknuo treba odbiti.
- 113 Uzimajući u obzir prethodna razmatranja, treba utvrditi da je tužitelj dokazao, u okviru prvog tužbenog razloga, prihvatljivost iznosa od ukupno 1 762,66 eura, pri čemu taj iznos odgovara zbroju troškova osoblja za H. (56,76 eura), određenih putnih troškova (1 354,08 eura) i određenih troškova plaćanja pruženih usluga (351,82 eura).
- 114 Taj zaključak nije dovela u pitanje Komisijina argumentacija prema kojoj je ona imala pravo zahtijevati od tužitelja povrat iznosa od ukupno 55 490,39 eura, što je iznos viši od onoga koji se potražuje prema obavijesti o terećenju.
- 115 Osim toga, ta argumentacija je bespredmetna zbog istih razloga kao što su oni izneseni u točki 91. ove presude.
- 116 Osim toga, čak i pod pretpostavkom da je tom argumentacijom Komisija podnijela Općem sudu protutužbu i da je Opći sud, unatoč formulaciji iz arbitražne klauzule, nadležan za odlučivanje o toj protutužbi, u pogledu sudske prakse prema kojoj u sustavu pravnih sredstava prava Unije nadležnost za odlučivanje o tužbi u glavnom postupku podrazumijeva i nadležnost za odlučivanje o svim protutužbenim zahtjevima podnesenim tijekom istog postupka koji potječe od istog akta ili od iste činjenice koja čini predmet tužbe (vidjeti rješenje od 27. svibnja 2004., Komisija/IAMA Consulting, C-517/03, EU:C:2004:326, t. 17. i navedenu sudsku praksu), taj protutužbeni zahtjev bi u svakom slučaju bio nedopušten u pogledu zahtjeva iz članka 46. stavka 1. točke (c) Poslovnika. Naime, takav zahtjev ne proizlazi dovoljno jasno ni iz Komisijinih podnesaka ni iz očitovanja koje je iznijela tijekom rasprave te ga slabo potkrjepljuju argumenti i dokazi koji Općem sudu omogućuju da ocjenjuje njegovu osnovanost, a tužitelju da pripremi svoju obranu.
- 117 Uzimajući u obzir sva prethodna razmatranja, prvi tužbeni razlog treba djelomično usvojiti, i to u dijelu u kojem se njime dokazuje prihvatljivost troškova osoblja za H. (56,76 eura), određenih putnih troškova (1 354,08 eura) i određenih troškova plaćanja pruženih usluga (351,83 eura), dok ga u preostalom dijelu treba odbiti.

Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi obveze obrazlaganja

- 118 U okviru drugog tužbenog razloga tužitelj ističe da je obavijest o terećenju zahvaćena pogreškom što se tiče nedostatka obrazloženja.
- 119 Komisija osporava osnovanost tog tužbenog razloga.
- 120 Obvezu obrazlaganja na koju se poziva tužitelj Komisiji nameće članak 296. stavak 2. UFEU-a. Ona se međutim odnosi samo na jednostrane aktivnosti te institucije. Ona ne obvezuje Komisiju na temelju Ugovora o financiranju (vidjeti u tom smislu presudu od 25. svibnja 2004., *Distilleria Palma/Komisija*, T-154/01, Zb., EU:T:2004:154, t. 46.).
- 121 Slijedom toga, tužbeni razlog koji se odnosi na nedostatak obrazloženja bespredmetan je u okviru tužbe podnesene na temelju članka 272. UFEU-a, s obzirom na to da eventualna povreda te obveze nema utjecaja na obveze koje za Komisiju proizlaze iz odnosnog ugovora (vidjeti u tom smislu presudu od 3. lipnja 2009., *Komisija/Burie Onderzoek en Advies*, T-179/06, EU:T:2009:171, t. 117. i 118. te od 11. prosinca 2013., *EMA/Komisija*, T-116/11, Zb., EU:T:2013:634, u žalbenom postupku, t. 275.).
- 122 Taj zaključak nije doveden u pitanje argumentom tužitelja prema kojem se, na temelju sudske prakse, u pogledu činjenice da odluka kojom se umanjuje iznos financijskih potpora Unije dovodi do teških posljedica za korisnika tih potpora, u obrazloženju te odluke moraju jasno navesti razlozi koji opravdavaju smanjenje tih potpora u odnosu na prvotno dogovoreni iznos (presuda od 17. rujna 2003., *Stadtssportverband Neuss/Komisija*, T-137/01, Zb., EU:T:2003:232, t. 53.). Naime, ta sudska praksa nije relevantna u ovom slučaju s obzirom na to da, za razliku od ovog predmeta, financijska potpora u predmetu u kojem je donesena gore navedena presuda *Stadtssportverband Neuss/Komisija*, (EU:T:2003:232) nije bila dodijeljena na temelju ugovora, nego na temelju odluke koju je Komisija donijela povodom zahtjeva koji je u tom smislu podnio *Stadtssportverband Neuss* i s obzirom na to da je Opći sud u tom predmetu odlučivao o tužbi za poništenje navedene odluke Komisije kojom se nalaže djelomičan povrat te financijske subvencije.
- 123 Slijedi da se drugi tužbeni razlog koji ističe tužitelj treba odbaciti kao bespredmetan.
- 124 U pogledu svih prethodnih razmatranja, tužbu treba djelomično usvojiti, i to u dijelu koji se tiče prihvatljivosti troškova osoblja za H. (56,76 eura), određenih putnih troškova (1 354,08 eura) i određenih troškova plaćanja pruženih usluga (351,83 eura) te je u preostalom dijelu treba odbiti.

Troškovi

- 125 Sukladno odredbama članka 87. stavka 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku snosi troškove, ako je takav zahtjev postavljen.
- 126 U ovom slučaju, tužitelj je tijekom rasprave zahtijevao da Komisija bez obzira na ishod postupka te čak i u slučaju odbijanja tužbe snosi sve troškove, s obzirom na to da ga je dvosmislena formulacija u članku I.8. stavku 2. Ugovora o financiranju dovela u zabludu što se tiče pravnih sredstava kojima je raspolagao.
- 127 Ipak, treba podsjetiti da je tužitelj prvo temeljio svoju tužbu na odredbama članka 263. UFEU-a i da se tek u odgovoru na prigovor nedopuštenosti koji je istaknula Komisija pozvao na klauzulu u članku I.8. drugom podstavku Ugovora o financiranju zatraživši od Općeg suda preinačenje tužbe u tužbu na temelju članka 272. UFEU-a. Iz toga slijedi da dvosmislena formulacija klauzule, bez obzira na to što je takva, nije ni na koji način bila povod podnošenju tužbe koja se prvo temeljila na odredbama

članka 263. UFEU-a. Uostalom, navedena klauzula nije ni na koji način spriječila preinačenje te tužbe u tužbu podnesenu na temelju članka 272. UFEU-a te ocjenjivanje njezine osnovanosti od strane Općeg suda.

¹²⁸ Pod tim uvjetima, s obzirom na to da tužitelj nije uspio u bitnom dijelu svojih zahtjeva, potrebno mu je, sukladno članku 87. stavku 2. Poslovnika, naložiti snošenje troškova u ovom postupku, u skladu sa zahtjevima Komisije.

Slijedom navedenoga,

OPĆI SUD (drugo vijeće)

proglašava i presuđuje:

- 1. Troškovi osoblja za H. u iznosu od 56,75 eura, putni troškovi u visini od 1 354,08 eura i troškovi plaćanja pruženih usluga u visini od 351,82 eura, koji su Technische Universität Dresden nastali u okviru provedbe ugovora pod referentnim brojem 2003114 (SI2.377438), koji se odnosi na financiranje projekta „Collection of European Data on Lifestyle Health Determinants – Coordinating Party (LiS)“, koji se provodi u sklopu Akcijskog programa Zajednice u području javnog zdravstva (2003. – 2008.), opravdani su, tako da je tražbina koju Europska komisija temelji na tim iznosima te koja je navedena u obavijesti o terećenju br. 3241011712 od 4. studenoga 2010. neutemeljena.**
- 2. U preostalom dijelu tužba se odbija.**
- 3. Snošenje troškova nalaže se Technische Universität Dresden.**

Martins Ribeiro

Gervasoni

Madise

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 24. listopada 2014.

Potpisi